

371

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO
I MINISTRA FINANSÓW**

z dnia 14 marca 1952 r.

**w sprawie udzielania i umarzania zaliczek na materiały udzielanych przez zleceniodawców przedsiębiorstwom
budowlano-montażowym.**

Na podstawie § 3 pkt 1 lit. c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1949 r. w sprawie zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 190) i § 1 ust. 1 pkt 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 188) zarządza się, co następuje:

§ 1. Dla zabezpieczenia utrzymania na budowach objętych umową jednoroczną zapasu materiałów podstawowych w wysokości odpowiadającej normatywowi inwestor udzieli przedsiębiorstwu budowlano-montażowemu należącemu do kategorii osób wymienionych w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) — zaliczki na materiały podstawowe w stosunku procentowym do wartości umowy, w wysokości określonej dla poszczególnych grup przedsiębiorstw w załączniku Nr 1.

§ 2. Zapasy ponadnormatywne materiałów podstawowych finansują przedsiębiorstwa budowlano-montażowe z kredytów bankowych.

§ 3. 1. W przypadku udzielenia przedsiębiorstwu w ciągu roku zleceń dodatkowych przekraczających 5% ogólnej wartości rocznej umowy, inwestor w oparciu o dodatkowe porozumienie umowne powinien udzielić uzupełniającej zaliczki w wysokości odpowiadającej zwiększeniu zadań przedsiębiorstwa w trybie określonym w § 5.

2. W przypadku zmniejszenia w ciągu roku wartości rocznej umowy o więcej niż 5% przedsiębiorstwo powinno dokonać obliczenia nowej wysokości zaliczki przypadającej w stosunku do nowej kwoty określonej w umowie i zwrócić inwestorowi różnicę pomiędzy dotychczasową i nową wysokością zaliczki.

3. W przypadku gdy roboty, na które zaliczka została udzielona w trakcie ich wykonywania, przekaza-

ne zostają w celu kontynuowania ich wykonywania innemu przedsiębiorstwu, przedsiębiorstwo dotychczas je wykonujące obowiązane jest w ciągu 14 dni po przekazaniu wykonywanych robót zwrócić inwestorowi pozostałą zaliczkę.

§ 4. Dla wpłat zaliczek na materiały podstawowe i rozliczeń z tychże zaliczek materiałowych przedsiębiorstwo otwiera we właściwym oddziale banku finansującego jego działalność operacyjną odrębny rachunek zaliczek materiałowych.

§ 5. Przelanie kwoty zaliczki na rachunek zaliczek materiałowych powinno być dokonane bezpośrednio po przyjęciu umowy do finansowania przez bank finansujący inwestycje. Inwestor przy przedłożeniu w banku umowy jest obowiązany złożyć równocześnie odpowiednie zlecenie przelewu. Jeżeli inwestor nie złoży zlecenia, bank nie finansuje inwestycji zawiadamiając o tym inwestora i przedsiębiorstwo.

§ 6. 1. Z rachunku zaliczek materiałowych są pokrywane:

- 1) faktury za dostawy materiałów podstawowych;
- 2) akredytywy na dostawy materiałów podstawowych;
- 3) zaliczki materiałowe dla podwykonawców (§ 9);
- 4) zwroty zaliczek na rzecz inwestorów (głównych wykonawców, gdy zwracającym zaliczkę jest podwykonawca);
- 5) przelewy na rachunek rozliczeniowy (§ 8 ust. 3).

2. W przypadku, gdy faktura obejmuje obok materiałów podstawowych również materiały pomocnicze lub koszty uboczne związane z zaopatrzeniem materiałowym, bank pokrywa sumę faktury z rachunku zaliczek.

3. Koszty uboczne związane z zaopatrzeniem materiałowym (w tym również w zakresie materiałów podstawowych), należności za zakupione materiały pomocnicze, na które zostały wystawione odrębne faktury, powinny być pokrywane z rachunku rozliczeniowego.

4. W przypadku braku środków na rachunku zaliczek materiałowych pokrycie faktur za dostawy mate-

riałów podstawowych następuje z rachunku rozliczeniowego przedsiębiorstwa.

§ 7. Przedsiębiorstwo ma obowiązek podać bankowi w terminie płatności faktury dyspozycje co do pokrycia faktur za dostarczone materiały z właściwego rachunku (zaliczek lub rozliczeniowego) bądź zgłosić zastrzeżenia. W przypadku niewykonania przez przedsiębiorstwo tego obowiązku wszelkie faktury za dostawy materiałowe pokrywane będą z rachunku zaliczek materiałowych do wysokości wolnych środków na tym rachunku, a po wyczerpaniu środków — z rachunku rozliczeniowego.

§ 8. 1. Przedsiębiorstwo obowiązane jest do dnia 10 miesiąca następnego według stanu na ultimo miesiąca poprzedniego podać bankowi finansującemu jego działalność operacyjną zestawienie kształtowania się zapasów materiałów podstawowych i źródeł ich pokrycia według wzoru podanego w załączniku Nr 2.

2. Jeżeli z zestawienia, o którym mowa w ust. 1, wynika, że stan zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo (lp. 4 lewej strony zestawienia) przewyższa wysokość pokrycia wykorzystanych zaliczek (lp. 6 prawej strony zestawienia), przedsiębiorstwo powinno równocześnie z zestawieniem przesłać bankowi zlecenie przelewu różnicy odpowiednich kwot z rachunku rozliczeniowego na rachunek zaliczek.

3. Jeżeli z zestawienia, o którym mowa w ust. 1, wynika, że stan zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo (lp. 4 lewej strony zestawienia) jest mniejszy od wysokości pokrycia wykorzystanych zaliczek (lp. 6 prawej strony zestawienia), przedsiębiorstwo powinno równocześnie z zestawieniem przesłać bankowi zlecenie przelewu różnicy z rachunku zaliczek materiałowych na rachunek rozliczeniowy przedsiębiorstwa.

4. Jeżeli przedsiębiorstwo nie przesyła równocześnie z zestawieniem (ust. 1) zlecenia, o którym mowa w ust. 2 lub 3, bank wzywa przedsiębiorstwo do nadesłania zlecenia w ciągu trzech dni od daty otrzymania wezwania.

5. Po bezskutecznym upływie terminu wymienionego w ust. 4 bank dokonuje przelewu, o którym mowa w ust. 2, bez zlecenia przedsiębiorstwa.

6. W przypadku gdy przedsiębiorstwo nie przedstawi bankowi zestawienia, o którym mowa w ust. 1, bank pokrywa faktury za dostawy materiałowe z rachunku rozliczeniowego.

7. Przedsiębiorstwo może w razie potrzeby przedstawić bankowi zlecenie przelewu (ust. 2 i 3) częściej niż raz na miesiąc, a bank na jego podstawie może częściej dokonywać regulacji stanu rachunku zaliczek.

§ 9. 1. W przypadku gdy przedsiębiorstwo zleca wykonanie części robót objętych umową innemu przedsiębiorstwu należącemu do kategorii osób wymienionych w § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 73 i Nr 58, poz. 448) — jako podwykonawcy — przedsiębiorstwo zlecające obowiązane jest przekazać podwykonawcy odpowiednią część zaliczki. Wysokość tej części oblicza się w stosunku procentowym do wartości umowy w wysokości określonej dla danego podwykonawcy w załączniku Nr 1.

2. Za właściwe zużycie zaliczki przez podwykonawcę i terminowe jej rozliczenie odpowiada wobec inwestora przedsiębiorstwo — generalny wykonawca.

3. Przy udzielaniu zaliczki na rzecz podwykonawcy i rozliczaniu się z niej stosuje się odpowiednio przepisy niniejszego zarządzenia.

§ 10. Zaliczki dla budowlanych przedsiębiorstw powiatowych, zespołów budownictwa przemysłowego, miejskich przedsiębiorstw remontowo-budowlanych oraz przedsiębiorstw objętych budżetem centralnym, występujących wyłącznie w charakterze podwykonawców, są przelewane na ich rachunki rozliczeniowe. Do tego rodzaju przedsiębiorstw nie stosuje się przepisów §§ 4—8 niniejszego zarządzenia.

§ 11. 1. W przypadkach gdy okres wykonywania budowy nie przekracza jednego roku kalendarzowego, przedsiębiorstwo rozpoczyna spłatę zaliczki po wykonaniu robót, których wartość wynosi 50% ogólnej wartości robót objętych umową, w drodze potrącenia odpowiednich kwot umorzeniowych z faktur przejściowych, tak aby ostateczne rozliczenie zaliczki zbiegło się z datą pokrycia ostatniej faktury przejściowej wystawionej z tytułu wykonania danych robót.

2. Kwotę umorzeniową należy obliczać zgodnie z załącznikami podanymi w załączniku Nr 3.

§ 12. 1. W przypadkach umowy wieloletniej różnicę między wysokością zaliczki otrzymanej w roku ubiegłym i wysokością zaliczki należnej na rok bieżący rozlicza się w ciągu pierwszego kwartału roku bieżącego.

2. W przypadku gdy wartość umowy na rok ubiegły była wyższa niż jest na rok bieżący, przedsiębiorstwo spłaca stosowną część zaliczki w ciągu pierwszego kwartału roku bieżącego, przy czym warunki spłaty określa właściwa roczna umowa o wykonanie robót.

3. W przypadku gdy wartość umowy na rok ubiegły była niższa niż jest na rok bieżący, przedsiębiorstwo otrzymuje od inwestora (generalnego wykonawcy) zaliczkę uzupełniającą na początku pierwszego kwartału roku bieżącego.

§ 13. W ostatnim roku wykonywania budowy, prowadzonej przez okres dłuższy niż jeden rok kalendarzowy, przedsiębiorstwo spłaca zaliczkę na zasadach określonych w § 11.

§ 14. Postanowienia niniejszego zarządzenia stosuje się odpowiednio w przypadkach zlecenia przedsiębiorstwu budowlano-montażowym robót o charakterze remontów kapitalnych i bieżących.

§ 15. Postanowienia niniejszego zarządzenia odnoszą się do zleceń robót o wartości ponad zł 20.000.

§ 16. Zasady udzielania zaliczek samodzielnym oddziałom wykonawstwa inwestycyjnego reguluje zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 15 lutego 1952 r. w sprawie działalności samodzielnych oddziałów wykonawstwa inwestycyjnego (SOWI) — Monitor Polski, Nr A-25, poz. 318.

§ 17. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia traci moc zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 10 lutego 1951 r. w sprawie udzielania i umarzania zaliczek na materiały udzielanych przez inwestorów przedsiębiorstwu budowlano-montażowym (Monitor Polski Nr A-16, poz. 223).

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1952 r.

Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania
Gospodarczego: w. z. E. Szyr
Minister Finansów: K. Dąbrowski

Załączniki do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego i Ministra Finansów z dnia 14 marca 1952 r. (poz. 371).

Załącznik Nr 1

WYSOKOŚĆ ZALICZKI MATERIAŁOWEJ W STOSUNKU PROCENTOWYM DO WARTOŚCI UMOWY
W PRZEDSIĘBIORSTWACH BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

| Lp. | Centralny zarząd (CZ) lub jednostka równorzędna | % zaliczki w stosunku do wartości umowy |
|-----|---|---|
| | Ministerstwo Górnictwa | |
| 1 | „Gazobudowa”. Budownictwo Urządzeń Gazowniczych | 11,6 |
| 2 | Zjednoczenie Geologiczno-Poszukiwawcze | 3,5 |
| 3 | CZ Budownictwa Węglowego | 5,5 |
| | Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego | |
| 4 | Zarząd Zakładów Budowy Sieci i Stacji Elektrycznych | 9,1 |
| 5 | Zarząd Zakładów Budowy Elektrowni „Energobudowa” | 5,6 |
| 6 | Przedsiębiorstwo Budowy Kopalń Rud Żelaznych | 6,1 |
| | Ministerstwo Przemysłu Chemicznego | |
| 7 | CZ Budowy Zakładów Chemicznych — Przedsiębiorstwo Budowy Zakładów Chemicznych | 6,0 |
| | Ministerstwo Przemysłu Lekkiego | |
| 8 | Zarząd Przedsiębiorstw Remontowo-Montażowych | 6,2 |
| 9 | Zarząd Przedsiębiorstw Remontowo-Budowlanych | 6,6 |
| | Ministerstwo Przemysłu Rolnego i Spożywczego | |
| 10 | Przedsiębiorstwo Remontowo-Montażowe Przemysłu Rolnego i Spożywczego | 2,7 |
| | Ministerstwo Budownictwa Przemysłowego | |
| 11 | CZ Budownictwa Przemysłowego Śląsk | 7,4 |
| 12 | CZ Budownictwa Przemysłowego Południe | 7,4 |
| 13 | CZ Budownictwa Przemysłowego Północ | 6,7 |
| 14 | CZ Budownictwa Przemysłowego Zachód | 7,7 |
| 15 | CZ Instalacji Przemysłowych | 9,1 |
| 16 | CZ Montażu Urządzeń Elektrycznych | 14,0 |
| 17 | CZ Konstrukcji Stalowych | 1,8 |
| 18 | CZ Robót Specjalnych | 4,8 |
| 19 | CZ Budowy Metro | 4,5 |
| | Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli | |
| 20 | CZ Budownictwa Miejskiego Warszawa | 6,0 |
| 21 | CZ Budownictwa Miejskiego Śląsk | 6,0 |
| 22 | CZ Budownictwa Miejskiego Południe | 6,2 |
| 23 | CZ Budownictwa Miejskiego Północ | 6,1 |
| 24 | CZ Budownictwa Miejskiego Zachód | 5,7 |
| 25 | CZ Robót Instalacyjnych | 7,8 |
| 26 | Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych | 7,7 |
| | Ministerstwo Rolnictwa | |
| 27 | CZ Elektryfikacji Rolnictwa | 8,6 |
| | Ministerstwo Kolei | |
| 28 | CZ Przedsiębiorstw Robót Kolejowych | 6,7 |
| | Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego | |
| 29 | Przedsiębiorstwo Robót Drogowych | 4,5 |
| | Ministerstwo Poczty i Telegrafów | |
| 30 | Przedsiębiorstwo Robót Telekomunikacyjnych | 6,8 |
| | Ministerstwo Handlu Wewnętrznego | |
| 31 | Przedsiębiorstwo Remontowo-Montażowe Przemysłu Młynarskiego | 5,6 |
| | Ministerstwo Przemysłu Drobno i Rzemiosła | |
| 32 | Zespoły Budowlane Przemysłu Drobnej Wytwórczości | 6,1 |

Załącznik Nr 2

Ministerstwo

Centralny Zarząd

Zjednoczenie

ZESTAWIENIE KSZTAŁTOWANIA SIĘ ZAPASÓW MATERIAŁÓW PODSTAWOWYCH I ŹRÓDEŁ ICH
POKRYCIA W DNIU

| Lp. | Nazwa pozycji | Suma | Lp. | Nazwa pozycji | Suma |
|-----|---|------|-----|---|------|
| 1 | Stan zobowiązań przedsiębiorstwa z tytułu otrzymanych zaliczek | | 1 | Remanent materiałów podstawowych | |
| | | | 2 | Oplacone faktury za materiały podstawowe w drodze | |
| | | | 3 | Akredytywy otwarte na pokrycie dostaw materiałów podstawowych | |
| 2 | Saldo środków na bankowym rachunku zaliczek | | 4 | Wykorzystane kredyty na ponadnormatywne zapasy materiałów podstawowych | |
| 3 | Saldo zaliczek udzielonych podwykonawcy | | 5 | Zadłużenie wobec dostawców w części dotyczącej materiałów podstawowych w pozycjach: a) dostawcy za nie zapłacone faktury za materiały podstawowe b) dostawcy za nie fakturowane dostawy materiałów podstawowych | |
| 4 | Stan zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo (lp. 1) — (lp. 2 + lp. 3) | | 6 | Pokrycie zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo (lp. 1 + lp. 2 + lp. 3) — (lp. 4 + lp. 5a + lp. 5b) | |

OBJAŚNIENIA

A. Do lewej strony zestawienia:

- Lp. 1. Stan zobowiązań przedsiębiorstwa z tytułu zaliczek — powinno się tu wpisać saldo konta 138 wg jednolitego planu kont dla przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego na ostatni dzień miesiąca sprawozdawczego. Ponieważ w terminie określonym w § 8 ust. 1 bilanse miesięczne przedsiębiorstw nie są jeszcze sporządzone, stan zobowiązań przedsiębiorstwa z tytułu zaliczek należy ustalić metodą statystyczną.
- Lp. 2. Saldo środków na bankowym rachunku zaliczek powinno odpowiadać saldu konta 1102; ze względów, o których mowa w pkt 1, należy obliczyć metodą statystyczną.
- Lp. 3. Stan zaliczek udzielonych podwykonawcom powinien odpowiadać saldu konta 143.
- Lp. 4. Stan zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo nie wymaga objaśnień, wylicza się wg podanego wzoru.

B. Do prawej strony zestawienia:

- Lp. 1. Remanent materiałów podstawowych powinien odpowiadać saldu konta 310; dla zachowania terminu, o którym mowa w § 8 ust. 1, wylicza się metodą statystyczną.
- Lp. 2. Oplacone faktury za materiały podstawowe w drodze — jest to pozycja statystyczna w ramach konta 300 obejmująca faktury dostawców za nie dostarczone jeszcze materiały podstawowe.
- Lp. 3. Akredytywy otwarte na materiały podstawowe — powinna równać się saldu konta 114; ze względów, o których mowa w pkt 1, wylicza się metodą statystyczną.
- Lp. 4. Wykorzystane kredyty na ponadnormatywne zapasy materiałów podstawowych — pozycja statystyczna w ramach konta 120.
- Lp. 5a. Dostawcy za nie zapłacone faktury za materiały podstawowe — pozycja statystyczna w ramach kont 140 i 141. Dla uproszczenia wyliczenia przyjmuje się wysokość zobowiązań za materiały podstawowe w takim stosunku do całości zobowiązań za materiały, w jakim pozostaje zużycie materiałów podstawowych do ogólnego zużycia materiałowego.
- Lp. 5b. Dostawcy za nie fakturowane dostawy materiałów podstawowych — pozycja statystyczna w ramach konta 149 w zakresie materiałów podstawowych.
- Lp. 6. Sposób wyliczenia pokrycia zaliczek wykorzystanych przez przedsiębiorstwo podany jest formularzu zestawienia.

OBLICZANIE KWOT UMORZENIOWYCH ZALICZEK MATERIAŁOWYCH

1. Dla rozliczenia zaliczki należy stosować stawkę umorzeniową w wysokości wynikającej ze stosunku kwoty zaliczki do kwoty przerobu w okresie od daty rozpoczęcia spłaty zaliczki do zakończenia całości danych robót. Stawkę umorzeniową ustala się według wzoru:

$$s = \frac{z}{P_1 - P_2}$$

gdzie s = stawka umorzeniowa,

z = pierwotna wysokość zaliczki,

P_1 = 95% kwoty zadania inwestycyjnego netto (po potrąceniu oszczędności),

P_2 = kwota przerobu netto do momentu rozpoczęcia spłaty zaliczki.

2. Kwotę umorzeniową z faktury przejściowej (§ 11) oblicza się mnożąc stawkę umorzeniową, obliczoną w sposób określony w ust. 1, przez kwotę netto faktury przejściowej (kwotę po potrąceniu oszczędności).